

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 431/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžrk 8/2018 z 28. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369 (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžrk 8/2018 z 28. mája 2020 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka (kupujúca) uzatvorila s [REDAKOVANÉ] (predávajúcou) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru (ďalej len „okresný úrad“) č. V 5391/15-5 z 29. júla 2015 došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k pozemkom z predmetnej zmluvy do katastra nehnuteľností. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného úradu podala Okresná prokuratúra Nitra (ďalej len „okresná prokuratúra“) 15. októbra 2015 protest č. Pd 205/15/4403-2 odôvodnený tým, že okresný úrad v katastrálnom konaní neprihliadol na existenciu predkupného práva štátu upraveného zákonom č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 175/1999 Z. z.“) ako na právne významnú skutočnosť podľa § 31 ods. 1 poslednej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z. z.“), čo spôsobilo absolútnu neplatnosť predmetnej zmluvy. Okresný úrad

následným rozhodnutím č. UP 26/2015-9 z 2. novembra 2015 protestu okresnej prokuratúry vyhovel a svoje napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu zrušil. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného úradu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím (ďalej len „orgán verejnej správy“) č. UPo 26/2016-4/Br, OU-NR-OOP-2016/005688-4, k: Pd 205/15/4403-2, V 5391/2015 z 26. januára 2016 zamietol a rozhodnutie okresného úradu, ktorým bolo zrušené povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, potvrdil.

3. Žalobou doručenou Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) 25. februára 2016 sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy č. UPo 26/2016-4/Br, OU-NR-OOP-2016/005688-4, k: Pd 205/15/4403-2, V 5391/2015 z 26. januára 2016.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 26 S 4/2016-122 zo 7. decembra 2017 žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú, pričom poukázal na právne závery rozhodnutí krajského súdu sp. zn. 11 S 32/2016 z 28. júna 2017, sp. zn. 15 S 5/2016 z 23. októbra 2017, sp. zn. 11 S 18/2016 zo 7. júna 2017 a sp. zn. 11 S 19/2016 z 7. júna 2017 týkajúce toho istého žalobcu a majúce totožný predmet konania.

5. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 26 S 4/2016-122 zo 7. decembra 2017 podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, v ktorej namietala, že krajský súd porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľke uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

6. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžrk 8/2018 z 28. mája 2020 kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú, keďže dospel k záveru že dôvody uvedené v proteste prokurátora sú súladné so zákonom, a preto nepochybil okresný úrad, ak podanému protestu prokurátora vyhovel. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného štátu obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti ako

na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Najvyšší súd zároveň poukázal na to, že totožný skutkový a právny stav bol predmetom rozhodnutí kasačného súdu sp. zn. 3 Sžrk 5/2017 z 30. mája 2018, sp. zn. 4 Sžrk 3/2018 z 3. júla 2018, sp. zn. 5 Sžrk 5/2018 z 31. januára 2019, sp. zn. 6 Sžrk 3/2018 z 18. mája 2018, sp. zn. 6 Sžrk 4/2018 z 18. októbra 2018, sp. zn. 10 Sžrk 6/2018 z 24. októbra 2018, sp. zn. 10 Sžrk 8/2018 z 21. novembra 2018, sp. zn. 10 Sžrk 11/2018 z 24. októbra 2018 a sp. zn. 10 Sžrk 15/2018 z 24. októbra 2018.

7. S uvedeným záverom najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti mu vytýka, že napadnutý rozsudok je zjavne neodôvodnený a arbitrárny, porušujúci princíp právnej istoty. Sťažovateľka s poukazom na to, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy, ale že „*táto situácia*“ nastala až v čase pred rozhodnutím okresného úradu o vklade, vyslovuje názor, že z predkupného práva štátu v zmysle zákona č. 175/1999 Z. z. možno vyvodiť povinnosť pôvodného kupujúceho (ako aj jeho nástupcov) ponúknuť vec na predaj oprávnenej osobe. V prípade porušenia predkupného práva má oprávnený právo domáhať sa svojich práv aj voči nadobúdateľovi (tretej osobe), ktorý vec kúpil.

7.1 Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, aby napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie

o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžrk 8/2018 z 28. mája 2020 (bod 6).

14. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka sa na neho obrátila so skutkovo a právne identickými ústavnými sťažnosťami, o ktorých už rozhodol uzneseniami sp. zn. IV. ÚS 622/2018 zo 16. novembra 2018, sp. zn. I. ÚS 2/2019 z 9. januára 2019, sp. zn. I. ÚS 26/2019 zo 16. januára 2019, sp. zn. III. ÚS 51/2019 z 5. februára 2019, sp. zn. I. ÚS 125/2019 z 3. apríla 2019, sp. zn. I. ÚS 178/2019 z 30. apríla 2019, sp. zn. II. ÚS 135/2019 z 13. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 395/2019 z 26. septembra 2019, sp. zn. II. ÚS 200/2020 z 12. mája 2020, sp. zn. IV. ÚS 223/2020 z 26. mája 2020 a sp. zn. III. ÚS 330/2020 z 19. augusta 2020 tak, že ich odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

15. Aj preskúmaním napadnutého rozsudku ústavný súd zistil, že najvyšší súd pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by záver ním formulovaný bol zjavne nelogický s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľný alebo že by nereflektoval ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky. Z ústavnoprávneho

hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu spochybňovali, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

16. Vychádzajúc z § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky bez potreby podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu